بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-A/396
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: ނިޒާމް ހަސަން، ގޯލްޑިން / ސ. މަރަދޫފޭދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާއިބެހޭ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-A/397
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: އާމިނާ [illegible] ހަސަންފުޅު، ދ. ގުލްސަންފާގެ / މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާއިބެހޭ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-A/398
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: [illegible] [illegible]، [illegible] / [illegible]
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާއިބެހޭ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-A/399
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދު، [illegible] / ގދ. ގައްދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާއިބެހޭ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުން:

ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]

އިސްފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]

ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]

ނިމުނު ތާރީޚް: 22 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1446 / 23 ޑިސެމްބަރު 2024

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/396
މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 01 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1444 / 26 އޮކްޓޫބަރު 2022

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/397
މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 01 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1444 / 26 އޮކްޓޫބަރު 2022

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/398
މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 01 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1444 / 26 އޮކްޓޫބަރު 2022

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/399
މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 01 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1444 / 26 އޮކްޓޫބަރު 2022

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 161/VTR/2021
- ނިންމި ކޯޓު: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 11 ޖުލައި 2021
- ނިމުނު ތާރީޚް: 18 އޯގަސްޓް 2022

- ނަންބަރު: 162/VTR/2021
- ނިންމި ކޯޓު: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 11 ޖުލައި 2021
- ނިމުނު ތާރީޚް: 18 އޯގަސްޓް 2022

- ނަންބަރު: 163/VTR/2021
- ނިންމި ކޯޓު: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 12 ޖުލައި 2021
- ނިމުނު ތާރީޚް: 18 އޯގަސްޓް 2022

- ނަންބަރު: 168/VTR/2021
- ނިންމި ތަން: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 11 ޖުލައި 2021
- ނިޔާކުރި ތާރީޚް: 18 އޯގަސްޓް 2022

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/396 މައްސަލަ

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން
ޤާނޫނީ ވަކީލުން: ސީނިއަރ ލީގަލް ކައުންސެލް އަބްދުﷲ ރަޝީދު
ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ނިޝާން
ސީނިއަރ އިންވެސްޓިގޭޓަރ މަޖީދު ރަޝީދު

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް
ޢިފާޝާ ޙަސަން، ސ. މަރަދޫ، ގޮތުން
ޤާނޫނީ ވަކީލު: އަބްދުﷲ ޝަހީދު / ދަފްތަރު ނަންބަރު ސީ 1980

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/397 މައްސަލަ

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން
ޤާނޫނީ ވަކީލުން: ސީނިއަރ ލީގަލް ކައުންސެލް އަބްދުﷲ ރަޝީދު
ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ނިޝާން
ސީނިއަރ އިންވެސްޓިގޭޓަރ މަޖީދު ރަޝީދު

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް
އާރިފާ ކާމިލް ޙަސަން ފުޅު، ދ. ކުޑަހުވަދޫ
ޤާނޫނީ ވަކީލު: އަބްދުﷲ ޝަހީދު / ދަފްތަރު ނަންބަރު ސީ 1980

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/398 މައްސަލަ

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން
ޤާނޫނީ ވަކީލުން: ސީނިއަރ ލީގަލް ކައުންސެލް އަބްދުﷲ ރަޝީދު
ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ނިޝާން
ސީނިއަރ އިންވެސްޓިގޭޓަރ މަޖީދު ރަޝީދު

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް
އާމިނާ ޙުސައިން، ރ. ވާދޫ، މަލަސް
ޤާނޫނީ ވަކީލު: އަބްދުﷲ ޝަހީދު / ދަފްތަރު ނަންބަރު ސީ 1980

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/399 މައްސަލަ

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން
ޤާނޫނީ ވަކީލުން: ސީނިއަރ ލީގަލް ކައުންސެލް އަބްދުﷲ ރަޝީދު
ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ނިޝާން
ސީނިއަރ އިންވެސްޓިގޭޓަރ މަޖީދު ރަޝީދު

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް
މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދު، ބ. ގާދޫ، ސޯނީ
ޤާނޫނީ ވަކީލު: އަބްދުﷲ ޝަހީދު / ދަފްތަރު ނަންބަރު ސީ 1980

ވަޒީފާއާބެހޭ - ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2015 (ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު) – ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާ – ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާ – ކުރު މުއްދަތަކަށް [illegible] – ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާ – ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާ – ޤާނޫނުއަސާސީގެ 142 ވަނަ މާއްދާ – އިންސާފު (equity)

[illegible]

މައްސަލައިގެ ތަފާސީލު

1. މިއީ [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައާއި، [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައާއި، [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އަދި [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ސަބަބުތަކާއި ނުވަތަ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ބަޔާންކުރައްވައި މައްސަލަތަކުގެ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އަދި [illegible] އިންޖަންކްޝަން [illegible] (މީގެ ފަހުން "[illegible] އިންޖަންކްޝަން [illegible]" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ހުކުމް") ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވައިގެން ބަލައިގަތް ޤަޟިއްޔާތަކެވެ.

2. [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގެ އިސްތިއުނާފު ބަލައިގަތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/396 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާފައިވަނީ ސ. [illegible]، [illegible]، ޒިލްފާ ޙަސަން (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A271084) (މީގެ ފަހުން "ޒިލްފާ ޙަސަން" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް" ނުވަތަ އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތްތަކަށް ޢާއްމުކޮށް "އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތްތައް") ގެ ގޮތުގައެވެ.

3. [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގެ އިސްތިއުނާފު ބަލައިގަތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/397 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާފައިވަނީ ގ. [illegible]، [illegible] [illegible] (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A070984) (މީގެ ފަހުން "[illegible] [illegible]"

ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތައް އެކުއެކީގައި "އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތައް") ގެ ގޮތުގައެވެ.

4. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގެ އިސްތިއުނާފު ބަލާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/398 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވަނީ ތ. ވިލުފުށި، މަލަސް، އާދަމް ހަރުސީން (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A131999) (މިގެ ފަހުން "އާދަމް ހަރުސީން" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތައް އެކުއެކީގައި "އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތައް") ގެ ގޮތުގައެވެ.

5. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގެ އިސްތިއުނާފު ބަލާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/399 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވަނީ ގދ. ގައްދޫ، ސޯނާ، މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދު (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A152577) (މިގެ ފަހުން "މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދު" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތައް އެކުއެކީގައި "އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތައް") ގެ ގޮތުގައެވެ.

6. ބުނެވިދިޔަ ނިންމުންތަކަކީ މައްސަލައިގެ އެއްގޮތް ނިންމުންތަކަކަށްވާތީއާއި، އަދި މި ނިންމުންތައް އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ އެއް ނުކުތާތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުރެވިފައިވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/31 **އަޙްމަދު ޝިހާމް އާއި ދިވެހި ފަރާތްތަކުގެ ވ. ފުރަތަ ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް** ގެ ޤަޟިއްޔާގައި މިފަދަ މައްސަލަތައް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާއި[1] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުގެ "މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ ޤާނޫނު" މަޖިލިސް އެއްގޮތްވާގޮތަށްކަމުން

---

[1] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/31 ޤަޟިއްޔާގެ 13 ވަނަ ނުކުތާ

"އުސޫލު"[2] އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މައްސަލައަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ފަނޑިޔާރުންގެ [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible]، "ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް" [illegible] ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] އެކުލެވިގެން މި ނިންމުން [illegible].

މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާގޮތް

7. ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2015 (ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު") 06 ސެޕްޓެމްބަރު 2015 ގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރައްވާ ގެޒެޓު ކުރެއްވުމާ ގުޅިގެން، އެ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނާއި ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން އުވާލެވުނެވެ. އަދި އެ ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގަމުންދިޔަ ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނާއި ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުން، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް އުފުލުމާއެކު، އެ ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުން ކަމުގައި [illegible] ކަމުގައި އެ ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

8. އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތްތަކަކީ ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގައި މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ދިޔަ މީހުންނެވެ. ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތްތަކަކީ އެ ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެހިގެން ދިޔައެވެ.

9. ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުކުރި މުވައްޒަފުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި -/4000ރ (ހަތަރުހާސް ރުފިޔާ) ދިނުން [illegible]، ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުކުރި

---

[2] [illegible] [illegible] ނަންބަރު FAM/2021/02 (27 ޖަނަވަރީ 2021) އުސޫލު.

މުވައްޒަފުންނަށް މި އެލަވަންސް ލިބެމުންނުދާތީ ކަމުގައި ބުނެ އެ މައްސަލަ ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތްތަކުން ހުށަހެޅިއެވެ.

10. ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ޙައްޤުވާގޮތަށް ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ރިޒްވާ ހަސަން ހުށަހެޅި ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އާމިނާ [illegible] ހުށަހެޅި ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އާދަމް [illegible] ހުށަހެޅި ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައާއި އަދި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދު ހުށަހެޅި ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލައާއި (އެކުގައި "މައްސަލަތައް") އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތްތައް ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގައި މަސައްކަތް ކުރަމުން ދިޔައީ، ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނާއި ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން އުވާލައި، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން ވުޖޫދަށް އައުމާއެކު، ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ބަދަލުވެ މުވައްޒަފުންނަށް ލިބެމުން ދިޔަ އެލަވަންސް ދެމެހެއްޓޭނެކަމަށާއި، އެ މިހާރު ކަރަން ވަކި އިދާރާއެއްގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކަށް ލިބެމުންދާ އުޖޫރައާއި ދިނުމުގައި އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެނެސްގެން ނުވާނެކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާކަމަށާއި، 06 ސެޕްޓެމްބަރ 2015ގައި ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން އުފެދުމާއެކު، ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނާއި ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން އުވިގެންދިޔުމާއެކު، އެ ދެކޮމިޝަނުން ބަދަލުވެ މުވައްޒަފުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުކުރުމުގައި ވަޒީފާގެ ޝަރުޠުތަކާއި ވަޒީފާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެއް ވިޔަފާރިއެއްގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ޝަރުޠުތަކަށް ބަދަލުތަކެއް ނުގެނެވޭނެކަމަށާއި، ވީމާ 06 ސެޕްޓެމްބަރ 2015އިން ފެށިގެން 30 މާރިޗް 2021ގެ ނިޔަލަށް ލިބެންޖެހޭ އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި ޖުމުލަ -/267,354.84 (ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސް ހަތް ހާސް ތިންސަތޭކަ ފަންސާސް ހަތަރު ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ހަތަރު ލާރި) ނަގައިދިނުމަށާއި، އަދި މުވައްޒަފުންގެ

މެދުގައި ތަފާތުކުރުމެއްނެތި ކުރިއަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ [illegible] [illegible][3]

11. މި މައްސަލައަށް ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ދީފައިވާ ޖަވާބުގައި، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، [illegible] އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނާއި ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގައި މަސައްކަތް ކުރަމުން ދިޔަ މުވައްޒަފުންނަށް ދެމުން ގެންދިޔަ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގައި ފަރަޤު ހުރި ކަމަށާއި، އެކަންކަމަށްވެސް، އެ ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި މުވައްޒަފުން ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުކުރުމުގައި، އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ހުރި މަޤާމުން ދަށް މަޤާމަކަށް ބަދަލުކުރުމެއްނުވާނެކަމަށާއި، އަދި އެއްވެސް މުވައްޒަފަކަށް ލިބެމުން އައި މުސާރައަށް ވުރެ ކުޑަ މުސާރައެއް ލިބޭ މަޤާމަކަށް ބަދަލުކުރުމެއްނުވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނިންމި މަޤާމާއި މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ އޮނިގަނޑެއް ހަމަޖެހުންތަކުން ދެ މުވައްސަސާގައި ބޭނުންކުރި މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް އެގޮތުގައި ދެމެހެއްޓުމަށް ކަމުގައެވެ.

12. މީގެ އިތުރުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ޖަވާބުގައި ބުނެފައިވާ ދެ އޮނިގަނޑުގައި އިނާޔަތްތަކުގައި ތަފާތުތަކެއް ހުރިކަން، [illegible] [illegible] ތަފާތުކަމާއި، އެ ތަފާތުތައް ނައްތާލުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކުރަމުންދާކަމަށާއި، މިކަން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ފޮނުވި ސިޓީން [illegible]ކަމަށާއި، ދެ އޮނިގަނޑުގައި މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ތަފާތުތަކެއް ނުހުރުން، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް މުވައްޒަފުން އިނާޔަތް އުނިކޮށްގެން ދެވޭނެ ހަމައެކަނި ގޮތަކީ މުވައްޒަފަށް ކުރިން ދެމުންގެންދިޔަ އިނާޔަތް އެގޮތުގައި ދެމުން ގެންދިޔުން ކަމަށާއި، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ވަކީލާ

---

[3] ވަޒީފާ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައާއި، ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައާއި، ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައާއި އަދި ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލައިގެ "މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ" އާ "މައްސަލައިގެ ހުކުމް"

ނިންމުމުގައި، އަދި ކަނޑައެޅުމުގައި، އަދި ނިންމުމުގައި ތަފާތުކުރުމެއް ގެންގުޅުމަކީ ނުވާނެކަމުގައި، އެއްނުކުރުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ވަކީލުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފު ޙައްޤު ފަރާތްތަކަށް ބޭނުން ބޭނުންކުރެވޭ ހަމަ ޙައްޤެއް ބާޠިލުވާ ޙާލަތު ބޭނުންވާ ބޭނުންކުރުމަށް ކަމަށާއި، އިސްތިއުނާފު ޙައްޤު ފަރާތްތަކަށް ދިނުމުގެ އެދިފައިވާ ޤާނޫނު އެ ޚާއްޞަ ގޮތުން ހަމަޖެހި އެ އެދިފައިވާ ނިންމުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ކަމުގެ ނޫނީ ކަމަށްވާތީއެވެ.[4]

13. ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީގެ ވަކީލުން އެދިފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފު ޙައްޤު ފަރާތްތަކަށް ނަގައިދިނުން އެދިފައިވާ އެދިފައިވާ ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނިންމަވަން ހަވާލާދިނުމާ އެދިފައިވާކަމަށް ބަޔާންކުރެއްވިއިރު، އިސްތިއުނާފު ޙައްޤު ފަރާތްތަކަށްދޭ ގޮތުގެ ޤާނޫނީ ގޮތްތަކެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާކަމާއި، ބިނާކޮށް އެއް އޮނިގަނޑެއް މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދެއްކުމަށް ނިންމާފައިވާ، އެދިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަދާކުރުމަށް ނޫނީ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި ނިންމާފައެވެ.[5]

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް

14. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން އެކުލަވާލެވުނު، ޚާއްޞަ އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ބަދަލުވި މުވައްޒަފުންނަށް ދެމުން ގެންދިޔަ ދިވެހި އެދިފައިވާ އިސްތިއުނާފު ޙައްޤު ފަރާތްތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު") ގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޚާއްޞަ އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުވި މުވައްޒަފުންނާ އެއްގޮތަށް ދިވެހި

---

[4] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައިގައި، ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައިގައި، ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައިގައި އަދި ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލައިގެ "މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ" ގެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރު

[5] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައިގައި، ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައިގައި، ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައިގައި އަދި ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލައިގެ "މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ" ގެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކުގެ 4 ވަނަ ނަންބަރު

[illegible]، އާރިފާ [illegible] [illegible]، އާދަމް [illegible] އަދި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދުއަށް ލިވިންގ އެލަވަންސް [illegible] ކަނޑައަޅައި، 06 އޮކްޓޯބަރު 2015 އިން ފެށިގެން 30 އޭޕްރިލް 2021 ގެ ނިޔަލަށް -/4000 (ހަތަރުހާސް ރުފިޔާ) ގެ ނިސްބަތުން ލިވިންގ އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި [illegible] [illegible]، އާރިފާ [illegible] [illegible]، އާދަމް [illegible] އަދި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދުއަށް ނުލިބިވާ -/267,333.33 (ދެލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ހަތްހާސް ތިންސަތޭކަ ތިރީސް ރުފިޔާ ތިރީސް ތިން ލާރި) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އާރިފާ [illegible] [illegible]، އާދަމް [illegible] އަދި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދުއަށް ނަގައިދިނުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.

15. މިފަދައިން [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާކަން އެ ނިންމުމުން އެނގެއެވެ.

15.1. ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) ގެ ދަށުން ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުވި މުވައްޒަފުންނަށް، ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުވި މުވައްޒަފުންނަށް ދެމުންގެންދިޔަ އެލަވަންސްތައް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

15.2. ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން ވަކި ބަޔަކަށް ލިވިންގ އެލަވަންސް [illegible] [illegible] އެ މުވައްޒަފުންގެ މަސައްކަތުގެ ބާވަތް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން ނޫންކަމާއި، ހަމައެކަނި [illegible] އެ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާ އަދާކުރި މުއައްސަސާއަށް ބިނާކޮށްގެންކަން އެނގެން އޮތުމުން، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން [illegible]، ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ބަދަލުވި މުވައްޒަފުންނަށް ދެމުންދިޔަ ލިވިންގ އެލަވަންސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވާކަން

15.3. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް [illegible] [illegible] [illegible] އެއްގޮތަށް އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އިސްތިއުނާފުވެރިފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް

16. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައާއި، ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައާއި، ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އަދި ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނޫންކަމަށް ބުނެ، އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ވަކީލުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ އަންނަނިވި 3 (ތިނެއް) ނުކުތާތަކެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

16.1. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މައްސަލަ ނިންމާފައިނުވާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ހ) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއާއި،

16.2. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (ޤާނޫނުތަކުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއާއި،

16.3. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާގޮތަށް ޢަދުލުއިންސާފާއި equity (އިކުއިޓީ) ގެ ހަމަތަކަށް އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިފައި ނުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

17. ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރުމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އިންސާފުން ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ ޙައްޤު ކޮންމެ މީހަކަށް ލިބިގެންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/44 ޤަޟިއްޔާގެ 8 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) ގައި ކޯޓުން [illegible] ދުސްތޫރީ [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި [illegible] މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާއާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/44 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލާ ޚިލާފަށްކަމުގައެވެ.

18. ދެވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރުމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ "[illegible] [illegible] ހަމަހަމަކަމާއެކު [illegible] ދިނުން" ގެ އަސާސީ އުސޫލުތަކުގެ ތަފްސީލުކުރުން [illegible] ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަމަށް ބަޔާންވާނެކަމާއި، މިގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ "ހަމަހަމަކަމުން ނުވާ" ޤާނޫނު [illegible] [illegible] ވަނީ ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއިން ތަފްސީލުކޮށްފައިކަމުގައެވެ.

19. ވަކިކުރުމުގެ [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible]، ނުވަތަ [illegible] ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، [illegible] ވަކި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަޒީފާއާ [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

20. މުސާރަ ދިނުމުގައި ތަފާތު ދެ އޮނިގަނޑެއް ދެ މުއައްސަސާއިން [illegible] ކުރިން ނުވަތަ ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު [illegible] ފެށުމުގެ ކުރިން، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައިގެ ވަކި އޮނިގަނޑެއް އެކުލަވާލާފައިވާނަމަ، ދެ މުއައްސަސާގެ މުވައްޒަފުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެހިގެންދާއިރު، [illegible] [illegible] އެއް މިންވަރަކުން [illegible] އެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެނަސް، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑު [illegible] [illegible] ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible].

21. ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑު [illegible] ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިން 2021 ޖުލައި 01 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

22. **[illegible] [illegible] [illegible]** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ވަކި އޮނިގަނޑެއް [illegible] [illegible] އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނާއި [illegible] އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގައި [illegible] މުވައްޒަފުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގައި [illegible] މުވައްޒަފުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]

ލިވިންގް އެލަވަންސާއި ފޫޑު އެލަވަންސް ލިބޭކަމާއި، މިކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުމުގައިވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމުގައެވެ.

23. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހަމައެކަނި ލިވިންގް އެލަވަންސް ނަގައިދިނުމުން މައްސަލައަށް އިންސާފުވެރި ހައްލެއްނުލިބޭނެކަމާއި، އެހެނީ ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަންގައި މަސައްކަތްކުރި މުވައްޒަފުންނަށް ނޮން-ޕްރެކްޓިސް އެލަވަންސާއި ޑެއިލީ އެލަވަންސް ލިބިފައިވީނަމަވެސް، ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ބަދަލުވި މުވައްޒަފުންނަށް މި އެލަވަންސްތައް ނުލިބޭނީ، މިއީ އެއް [illegible] [illegible] [illegible] ނިސްބަތަކުން ވަޒަންކުރެވި ހަމަހަމަކަމާއެކު [illegible] [illegible] އުޖޫރަ ނުދީކަމާއި، މިއީ އިކުއިޓީ (equity) ގެ ހަމަތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމުގައެވެ.

24. **އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން** ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އެ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އެ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އަދި އެ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 06 [illegible] 2015 އިން ފެށިގެން 30 [illegible] 2021ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ [illegible]

25. ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި އެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

އެއް ހަމައަކުން ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން ލިބުމުގެ ހައްޤު ކޮންމެ މީހަކަށް ލިބިގެންވާކަމުގައި ބަޔާންކުރާއިރު، މި މައްސަލައަކީ ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންގެ ދުރުގައި ހަމަހަމަކަމާއެކު ހިމެނޭ އެލަވަންސް ނުދީ އެކަން [illegible] ފަރުވާއެއް ހޯދުމަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައަކަށްވާއިރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަކީ ވަޒީފާއާ ގުޅޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

26. ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގައި މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައިރު، އެމީހުން އުވާލާ ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުކުރުމުން އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުން ހިމެނޭ އެލަވަންސް ނުލިބުނީ، އެ ތަފާތުކުރުން ހައްޤުތަކާމެދު އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މައްސަލަ ނިންމުމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/44 ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކުރާ އުޞޫލާއި ޚިލާފު ނިންމުމެއް [illegible]. އެއީ މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައަކަށްވާތީ [illegible].

27. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/44 ޝަރީޢަތުގައިވާ ހުކުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަޒީފާއެއް [illegible] މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުން ނިންމުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތްތަކުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ މައްސަލަ ނިންމުމުގައި [illegible] އެ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުން [illegible] [illegible].

28. **ދެވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ** ދަށުގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތްތަކުން

ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރުވެސް މުވައްޒަފުންގެ މެދުގައި ތަފާތުކުރުމެއް ގެންގުޅެވިދާނެ ކުޑަވެސް
ސަބަބެއް ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވާކަމެވެ.

29. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ވަޒީފާ [illegible] މި މާއްދާގެ (ހ) އާ [illegible] [illegible] [illegible]، ތަފާތެއް [illegible] ކަމަށް ނުވަތަ ތަފާތެއް [illegible]، މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާ [illegible] [illegible] އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

30. އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible]، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

31. **[illegible] [illegible] [illegible]** [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

32. [illegible]

ބުނުމަކީ މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ހަމަހަމަކަން ޤާއިމުކުރުމަށް އެ ފަރާތަށް [illegible] ނޫންކަމުގައެވެ. ވަޒީފާގެ [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ތަފާތުކުރުންތަކެއް [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައެވެ. އެހެންކަމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވާހަކަތަކެއްނޫން ކަމުގައެވެ.

33. ވަކި މުވައްޒަފަކަށް ވަކި އެލަވަންސެއް ނުވަތަ އިނާޔަތެއް ދިނުމަކީ ނުވަތަ ނުދިނުމަކީ އެހެން މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ހަމަހަމަކަން ޤާއިމުކުރުމަށް އޮތް ހުއްޖައެއްނޫންކަމުގައެވެ. އަދި އެއީ މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ [illegible] ނޫންކަމުގައެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] ނުވަތަ ބަޔަކަށް ވަކި އެލަވަންސެއް ނުދިނުމަކީ ތަފާތުކުރުން [illegible] އޮތް ހުއްޖައެއްނޫންކަމުގައެވެ.

34. އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތްތަކުން [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އަދި އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އެ [illegible] ޤާނޫނީ ޝަރުޢީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ނިންމައި ދިނުމަށެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

35. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަންނަނިވި ކަންކަމެވެ.

35.1. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އާ ޚިލާފަށްތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯއާއި،

35.2. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފަށްތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ، އަދި

35.3. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާގޮތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އިންސާފު (equity) ގެ ހަމަތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން ނެތިތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯއެވެ.

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ

36. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، [illegible] [illegible]، އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމުގައެވެ.

37. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތަކުން ހުށަހެޅި މައްސަލަތަކީ ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފުންގެ މެދުގައި [illegible] އެލަވަންސް ދިނުމުގައި ތަފާތުކުރުން ގެންގުޅުނީ، އެއީ މުވައްޒަފުންގެ މެދުގައި [illegible] ތަފާތުކުރުމެއް ނޫންކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި މައްސަލައެކެވެ. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވަކީލު [illegible]، ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުވި މުވައްޒަފުންނާއި އެއް [illegible] ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުވި މުވައްޒަފުންނަށް [illegible] އެލަވަންސް [illegible] ތަފާތުކުރުމެއް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ޖަދަލެވެ.

38. މި [illegible] ތެރެއިން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގައި އެ ފަރާތްތަކުން [illegible] [illegible] [illegible] އެލަވަންސް [illegible] [illegible] [illegible] އެލަވަންސް ނަގައިދިނުމެވެ.

39. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަލާއިރު، އެއީ އެއް މަސައްކަތެއް ކުރާ މުވައްޒަފުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖަދަލެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އަސާސީ ޙައްޤުތަކުގެ [illegible] ހިމެނެއެވެ. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބުގައި [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައި [illegible] އެ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. މި މާއްދާގެ (ހ) [illegible] ވަޒީފާ ދިނުމުގައި، [illegible]، އުޖޫރަ އިތުރު ކުރުމުގައި، ތަމްރީން ދިނުމުގައި، ވަޒީފާގެ [illegible] ވަޒީފާ [illegible] ކަނޑައެޅުމުގައި، [illegible] ވަކިކުރުމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޖުތިމާޢީ ނިސްބަތް، ދީން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، ކައިވެނީގެ ނިސްބަތުން، ޢާއިލީ [illegible] [illegible] މި [illegible]

ގޮތުން އުމުރުން، ނުވަތަ ހުރި [illegible] ބަލައި، މަސައްކަތްކުރާ ހަމަހަމަ މީހުންގެ ދެމެދުގައި އެއްވެސް ގޮތަކުން ތަފާތުކުރުމަކީ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތުގެމަތިން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެއެވެ.

40. މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ [illegible] އެއް މަސައްކަތެއްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ [illegible] އުޖޫރަ ދިނުމުގައި ތަފާތު ގެންގުޅޭ ކަމުގެ [illegible]، މިއީ މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޙައްޤާއި ގުޅޭ ބަހުސެކެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގައި އަސާސީ ޙައްޤުތަކުގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޙައްޤު ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާއި [illegible] ހަމަހަމަކަމާއި، [illegible] ރައްކާތެރި މާޙައުލެއްގައި މަސައްކަތްކުރުމާއި، ކުރާ މަސައްކަތަށް އެކަށީގެންވާ އުޖޫރައެއް ލިބުމާއި، ކުރާ މަސައްކަތާ އެއް [illegible] [illegible] އެއް [illegible] [illegible] އުޖޫރަ ލިބުމާއި، އެއް [illegible] ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން ލިބުމުގެ ޙައްޤު [illegible] [illegible] ލިބިގެންވާކަން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރުކޮށްދެއެވެ.

41. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގެ [illegible] ތެރެއިން ތަފާތުކުރުމާއި ގުޅޭ [illegible]، މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޙައްޤާއި ގުޅޭ [illegible]، އަދި ކުރާ މަސައްކަތާ އެއް [illegible] [illegible] އެއް [illegible] [illegible] އުޖޫރަ ލިބުމުގެ ޙައްޤާއި ގުޅޭ [illegible] [illegible]. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އިންސާފުން ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ ޙައްޤު [illegible]. އަދި އެއީ އަދުލުވެރިކަމާއި، ހާމަކަމާ، އިންސާފުން ޝަރީޢަތްކުރުމާއި، އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 69 ވަނަ މާއްދާގައިވާ [illegible] އެއްވެސް [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައިވެސް ބެލެވެއެވެ.

42. މީގެ އިތުރުން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 142 ވަނަ މާއްދާގައި މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ މަސްދަރުތަކެއް ބައިނަލްއަޤުވާމީ، އެންމެ އިސްކަމެއް ދޭންޖެހޭނީ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ކަމުން، އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބުގައިވާ މާއްދާއަކާ ތަޢާރުޟުވާނަމަ، އެ މާއްދާ ތަޠުބީޤުކުރުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) އާ ޚިލާފު ކަމެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެ ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވެފައިވުން

43. މި މައްސަލައިގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އިސްތިޢުނާފު ހައްދުވާ ޒާތުގެ ދިވެހީގެ އުޖޫރަދިނުން ދިޔައިރުވެސް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވާކަމުގައެވެ. އެހެނީ، ކުރިން މުވައްޒަފަކު މަސައްކަތްކުރި މުއައްސަސާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންގެ ދުރުގައި ތަފާތުކުރުން ގެންގުޅުމަކީ، މި މާއްދާއާ ޚިލާފު ކަމެއް ކަމުގައި ބަލައިގަނެވޭކަމަށެވެ.

44. މިފަދައިން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާ މާނަކޮށް، އެ މާއްދާ ތަޠުބީޤުކޮށްފައިވާގޮތް އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ނުހިމެނޭ ކަންތައްތަކެއް ހިމަނައިގެން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މަސައްކަތްކޮށްފައިވާކަމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ބުނި ބުނުމުގެ ޤާނޫނީ އަސާސެއް ބުރަދަނެއް އޮތް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

45. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ހަވާލާދީފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ކަމުގައިވިޔަސް، އެ މާއްދާއަށް ފުދޭ މާނައެއް ދީފައިވާތީ ނުވަތަ އެ

ނުހިމެނޭ ކަމެއް ހިމެނުމަށް މަސައްކަތްކުރުމާއިގުޅޭ ބަލާއިރު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ހަމައެކަނި ބަޔާންކުރަނީ ކުރާ މަސައްކަތާ އެއް ނިސްބަތަކުން ވަޒަންކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަން އެކަންޏެއްނޫނެވެ. އެއާ އެކުއެކީގައި، އެއް ނިސްބަތަކުން ހަމަހަމަކަމާއެކު އުޖޫރަ ލިބުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަންވެސް ބަޔާންކުރެއެވެ.

46. "ހަމަހަމަކަން" އަސާސީ ޙައްޤުގެ ތެރެއިން މިންގަނޑެއް، އެއީ ޤާނޫނުގެ ކުރިމަތީގައި، އަދި އެ ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ހިނގުމުގައި ކޮންމެ މީހަކު ވެސް ހަމަހަމަވުމުގެ މިންގަނޑާއި، އަދި ޤާނޫނުގެ ރައްކާތެރިކަމާއި، ޤާނޫނުން ލިބޭ ފައިދާ ހަމަހަމަކަމާއެކު ލިބެންކަން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެއެވެ.

47. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޕޯސްޓުގައި 01 މޭ 2021 އިން އަމަލުކުރަންފަށާ ފުރުން މުވައްޒަފުންގެ އުޖޫރަތަކުގެ ދަރަޖަ މުވައްޒަފުން ކުރާ މަސައްކަތާ އެއް މިންގަނޑަކުން ވަޒަންކުރެވި އެއް ނިސްބަތަކުން ހަމަހަމަކަމާއެކު އުޖޫރަ ލިބެން ޖެހޭނެކަމުގައި ޝަރުޠުކުރައްވާއިރު، މިފަދައިން ބުނާ ބުނުމުގެން އެކިގޮތްގޮތުން، އެހެން ކުރިއަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެއް އުޖޫރަތަކުގެ ދަރަޖަ މުވައްޒަފުން ކުރާ މަސައްކަތާ އެއް މިންގަނޑަކުން ވަޒަންކުރެވޭ ހަމަހަމަކަމާއެކު އުޖޫރަ ދިނުމަށްވާފައެވެ.

48. މި މައްސަލައިގައި ފެންނަން އޮތް ހަޤީޤަތަކީ އެއީ މަސައްކަތްތައް ކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް އުޖޫރަ ދިނުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ތަފާތުކުރުމެއް ގެންގުޅުއްވާފައެވެ. މި މައްސަލައިގެ ބަޔާންތަކުން ބަލާއިރު، އެއީ ޖާއިޒު ސަރަޙައްދުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ގެންގުޅުއްވާ ތަފާތުތަކެއްކަމުގައި ބަލާފައެވެ. އެހެނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކުރާ ހިމާޔަތްތަކާއި މިންގަނޑުތަކާ ކުރިއަރާ ދެފަރާތުގެ ވާޖިބުތަކާއި ގުޅޭގޮތުން، މި ބަދަލުތަކަކީ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ތަފާތުކުރުމެއް ނޫން ކަމުގައި ކުރިއަރާ ގޮތުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަމަތަކާ ޤާނޫނުތަކާ އިންސާފުގެ ކުރިއަށް ތަޢާރުފުކޮށްފައެވެ. މިކަމަށް އެއްވެސް އިސްތިޢުނާފުގެ ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލާފައެވެ.

49. [illegible] [illegible] ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނުން ބަލާއިރު، ޤާނޫނުން ލާޒިމުކުރަނީ މުވައްޒަފުން ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުކުރުމުގައި، އެއްވެސް މުވައްޒަފަކާ ހުރި މަޤާމަކުން ދަށް މަޤާމަކަށް ބަދަލުނުކުރުމަށެވެ. އަދި އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ލިބެމުންދާ [illegible] މުސާރައަށްވުރެ ދަށް މަޤާމަކަށް ބަދަލުނުކުރުމަށެވެ. މިފަދައިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޝަނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުދެކެމެވެ.

50. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] އަދި [illegible] ނުދެކެމެވެ.

51. މިކަންކަމަށް ބަލައި، މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއާބެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފު [illegible] ނުދެކެމެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގާ [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވަނީ equity (އިކުއިޓީ) ގެ ހަމަތަކަށް އެއްގޮތް މިންވަރަކަށް ދިފާޢުވުމުގެ [illegible]

52. ޢަދާލަތުގެ ހަމަ ނުވަތަ equity ނިސްބަތްވަނީ އިނގިރޭސިވިލާތުގެ ހައިކޯޓު އޮފް ޗާންސަރީގައި ފުރަތަމަ އުފެދިގެން ދިޔަ އުސޫލުތަކަށެވެ. މި އުސޫލު އުފެދުނީ، [illegible] ކޮމަން ލޯ ނިޒާމުގައިވާ ހަރުކަށި އިޖުރާއަތުތަކުން ހައްލެއް ހޯދުމުގެ ބޭނުމުގައެވެ. ނުވަތަ އޭގެ [illegible] [illegible] ތަރުޖަމާއަށް ގެނައުމުގެ ބޭނުމުގައެވެ. މިސާލަކަށް، އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުތުތަކުގައި، އެސްޓޮޕަލް (estoppel) އަކީ އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] ގުޅޭ ގޮތުން އެއިން ކޮޅަކުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤަވާޢިދުތަކުން އިކުއިޓީގެ [illegible]. އަދި ޗާންސަރީގެ [illegible] އުފެދިގެން ދިޔައީ އިކުއިޓީގެ [illegible].[6]

53. އިކުއިޓީ ކަމުގައި [illegible] [illegible] އޮތީ އެއްވެސް [illegible] (generic form) އެއް [illegible] [illegible] [illegible]. އެއީ އިކުއިޓީގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] maxim ތަކެއް [illegible]، އެ maxim ތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible]، އެގެ އުސޫލުތައް [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

54. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގާ [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވަނީ އިކުއިޓީގެ ހަމަތަކަށް އެއްގޮތް މިންވަރަކަށް ދިފާޢުވުމުގެ ކަމުގައެވެ. އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[6] Describing the nature of equity in the case of Dudley v Dudley (1705) Prec Ch 241 at 244; 24 ER 118 at 119 said, "…Equity…qualifies, moderates and reforms the rigour, harshness and edge of law. The office is equity is to support and protect the common law from shifts and crafty contrivances against justice and law. Equity therefore does not destroy the law, not crate it, but assists it…"

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާކަމުގައި ބަޔާންކޮށް [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކަމުގައި ނުދާ ކަން ދިނުން ބަޔާންކުރައްވައިދެއްވާށެވެ.

55. މައްސަލަ ބަލާނީ ހަބުސްކުރުން ހުރަހަކާއި ދާއިރާގެ ތެރެއިންނެވެ. އަދި އާންމު އުޞޫލުން ފުޅާވާ ދިރިވެސް އެ ދާއިރާގެ ތެރެއިންނެވެ. މި މައްސަލަ އުފެދިފައިވަނީ ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުވި ޤާނޫނާއި [illegible] ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުވި ޤާނޫނުން ހިނގުން އޮފިސަރުން ނިސްބަތްވާ އެކަމުގެ މައްޗަށެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތްތަކުން އެދިފައިވަނީ މި ނަންބަރުތަކެވެ. އަދި އެދިފައިވާ ފަރާތްތަކަކީ އެ އޮފިސަރުން ނިސްބަތްވާ މުއައްސަސާ އެ އޮފިސަރުން ނަގައިދިނުމެވެ.

56. ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުވި ޤާނޫނާއި، ކަސްޓަމްސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ބަދަލުވި ޤާނޫނުގެ ދަށުގައި ހިމެނޭ އޮފިސަރުންގެ ޙައްޤުތައް ހުރިކަން މި މައްސަލައިގައި ދެކެވިފައިވާ ވާހަކަތަކުން ސާފުވާއިރު، ބަޔާންކޮށްފައި [illegible] މައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ އެ ދާއިރާގެ ތެރެއިންނެވެ. އަދި ފުޅާ ދާއިރާއެއްގެ އެ ދާއިރާގެ ތެރެއިންނެވެ. ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] މާއްދާތަކުގައި އޮތުމުން އޮފިސަރުންގެ ވާހަކަތައް ދެކެވުނުތަންވެސް، [illegible] ވަޒީފާގެ ދަށުން ޤާނޫނުގެ [illegible] އޮފިސަރުން [illegible]، އަދި މިގޮތުން، މިދެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] ހިމެނޭ [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތްތަކުގެ [illegible] ކަމުގެ [illegible] މި އިސްތިއުނާފުގެ މައްސަލައިގައި ބަލައިލުމަށެވެ.

57. މި މައްސަލައަކީ [illegible] އެދިފައިވާ ކަމެއް، އަދި އެ [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] ކަމެއް، އަދި އެ [illegible] [illegible]

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެދީފައިނުވާއިރު، މި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަކީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މި އެދޭ މޭރުމުން، މި މަރުޙަލާގައި ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ނުކުތާއެއްކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

މައްސަލަ ނިންމަން ފެންނަގޮތް

58. ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަމުގެ އަލީގައި މި މައްސަލައިގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އަދި އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލައިގެ ނިންމުމަށް ބަދަލު [illegible] ނުދެކެމެވެ.

[illegible]

59. [illegible]

[illegible]

60. [illegible]

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible][7]

61. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބަލައިނިންމުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން [illegible]

---

[7] [illegible] ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 268 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ގޮތުން[8] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅޭނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމުން ނިންމާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.[9] މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ހަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ހަވާލުކުރާ ތަރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.[10] އެހެނަސް، ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ޚުލާޞާއަށް ބިނާކޮށްގެން އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[11]

---

[8] މިކަމުގައި ދެވޭ އިސްތިސްނާ ދަޢުވާ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[9] ދަޢުވާ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[10] ދަޢުވާ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[11] ދަޢުވާ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، މިހެން ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ސަބަބުތައް އެ ފަދައިން ހުރުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 161/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 162/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 163/VTR/2021 މައްސަލައާއި، އަދި އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 168/VTR/2021 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ޙުކުމް ކުރީ:

އިސްވެރި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު [illegible] މުޙައްމަދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު [illegible] ހުސައިން